

Persepolis'den

Eğitimin arından sosyal güvenlik sisteminin de din kurallarına göre düzenlenmesi girişimleri, toplumsal yaşamın maddi kurallarının da din ekseninde tanzim edilmeye çalışıldığını gösteriyor. Doğal olarak bu gelişmeler “Acaba şeriat düzeni mi kurulmak isteniyor?” sorusunu gündeme getiriyor.

Son yıllarda insanların bu kaygıya kapılmasına neden olacak birçok dini ya da din referanslı uygulamanın günlük yaşantımıza sokulmaya çalışıldığına tanık olduk. Öğretim programları ile ders kitaplarının İslam felsefesine göre hazırlanması, eğitim kurumlarının etkinliklerini dini törenlerle gerçekleştirmesi; türbanın kamu kurumlarında olağan kıyafet olarak kabul edilmesi, yargının ulema görüşüne göre karar vermesinin seslendirilmesi, alkol yasağı ve tabi devletin yurttaşlarına karşı yükümlülüklerini “hayır” mukabilinde ele alması şer-i hükümlerin egemen olduğu bir düzene mi gidiyoruz kaygısına kapılanları haklı gösterecek gelişmeler olarak görülebilir.

Fakat kimileri, “dinselleşme”yi, AKP iktidarına yakışan bir ifade olarak görmesine rağmen kaygı duyulacak düzeyde bir sorun olarak düşünmüyor. Bunlar, genellikle tehlikeyi, İran ya da Suudi Arabistan benzeri bir yönetim şekline yakınlığımız ölçüsünde ele alıyor. Bu, belki de liberal politikaların ideolojisi kutsadığı için böyle algılanıyor; dinin, liberalizmin yanında bir ideoloji olarak kıymetinin olamayacağı düşünülüyor. Aydınlar arasında çağdaş, laik ve demokrat olduğundan kuşku duyulmayacak önemli bir kesimin rehabetini, kapitalizmin son kerte de dini kontrol altına alacağı, kendi alanına fazladan müdahil olmasına izin vermeyeceği algısına da bağlayabiliriz.

AKP, dini uygulamaları çoğunluğun istemi olarak sunup demokrasiyle eşleştirirken kontrolündeki medya entellektüelleri de dinde demokrasi bulunabileceği algısı yarattı. Oysa biliyoruz ki dincilerin demokrasiye atıfta bulunmaları, dinin, iradesi dışında değişen ortamda kendisine meşru alan yaratmasından başka bir şey değildi. Bu aldatıcı sunum, din temelli uygulamaların tehdit unsuru olarak görülüp tutum geliştirilmesini engelledi.

Elbette, Türkiye ne İran olacak ne de Suudi Arabistan; fakat olup bitenleri aklın, bilimin, doğal olarak insanlığın ürettiği değerlerin adı geçen ülkelerde olduğu gibi ilkel inanışların baskısı altına aldığı da görmezden gelemeyiz. Bilim üretimi duruyor; dışarıda üretilmiş bilimsel bilgiler hakkında kuşku yaratılıyor ve sonuç olarak insanın kendisi ve üyesi olduğu toplum üzerindeki tasarruf hakkı yeniden Tanrı'ya bırakılıyor. Kısacası, Tanrı'ya atfedilen adalet, topluma demokratikleşme olarak sunuluyor. Gerçek demokratikleşme sekteye uğrattılırken post totaliter bir döneme geçişin kurumsal yapısı örülüyor.

Gelinen nokta, kaygı duymamızı gerektirecek kadar vahim ve toplum, özellikle de ülkenin aydınları hâlâ tehlikenin ayırında değil. İki yıl önce (8 Şubat 2009) Hürriyet'e manşet olan şu haberdan kaygılanmıyorsa kişi, sürüklendiğimiz maceranın aktörlerinden biri olunmuş demektir:

Erzurum Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü, resmi WEB sitesinden öğrencilerine şöyle bir çağırıda bulundu: Kırkinci Hoca Cemaati yurtlarında barınabilmenize imkan tanıyan mukaveleyi Sayın Hoca Efendi'nin lütfu ile nihayete erdirmiş bulunuyoruz. Eğer siz de rahat bir ortamda barınmak hem de itikadınızı güçlendirmek ve dünyevi heveslerinize gem vurmak niyetindeyseniz, ilgili yurtlarda kalmak için dekanlığımıza başvuru yapabilirsiniz.

Rektör: Hikmet Koçak

Anlaşıldığı gibi tehlikeyi işaret etmek istiyorum; devam edelim: Daha yakın bir tarihten ve ilk kademe eğitim kurumlarındaki örneklerden hareketle dindarlaştırma yolunda nasıl pupa yelken yol aldığımızı görelim. Geçtiğimiz aylarda yaptığım iki haber, belki eğitim kurumlarından başlatılan dinselleştirme girişiminin boyutunu fark etmemize yardım edebilir. **Derste Darwin'den söz edilirse ne olur?** başlığı ile haberleştirdiğim olay Ankara'nın bir okulunda geçiyordu:

Ankara'nın Mamak ilçesindeki Ticaret Odası İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğretmeni Süleyman Biçer, Fen ve Teknoloji dersinde Canlıların Sınıflandırılması konusunu anlatırken meraklı bir öğrencinin "Öğretmenim, insanlar maymundan mı geldi?" sorusuna muhattap oluyor. Öğretmen, sınıfının (mutlaka okul yönetimi ile çevrenin de) "düzeyini" dikkate alarak öğrencisinin sorusunu "hayır" diye yanıtlıyor. Ardından Darwin adında bir biliminsanın canlıların başkalaşarak değişime uğradığı görüşünü önesürdüğünden söz ederek öğrencisinin sorusuna kaynaklık eden görüş hakkında öğrencilerini bilgilendiriyor. Bir öğrenci velisi, derste geçen bu konuşmayı "Öğretmen çocuğuma insanlar maymundan geldi." klişesini de ekleyerek hikayeleştirip şikayette bulunuyor.

Milli Eğitim, elbette bu fırsatı kaçırmıyor ve hemen bir soruşturma açıyor. Sonrası malum: "Darwin ve evrim konuları 5. sınıf müfredatında olmadığı halde anlatmış ve detaylara girerek öğrencilerin bu yaşlarda anlayamayacağı konulara değinilerek iki öğrencinin kafasını karıştırmış olup suç işlemiştir. Ders saatinde Darwinizmi anlattığı, çocuklara insanların maymundan geldiği iddiası sübuta ermiştir." denilerek öğretmen "Kınama" ile cezalandırılıyor. Ceza, 43 mevcutlu sınıftan biri şikayetçi velinin çocuğu üç öğrencinin ifadesi kanıt gösterilerek veriliyor.

Bir süre sonra, bu haberin neden ve sonuçları yeterince yorumlanmadan yeni bir haber geliyor: **Din eğitimi zorunlu olmasın dedi ceza**

aldı. Gaziantep'ten gelen bu haber ise zorunlu din dersi uygulamasına karşı olduğunu açıklayan öğretmenin cezalandırılmasıyla ilgili:

BİR Gün

22 ŞUBAT 2011 SALI

'Din eğitimi zorunlu olmasın' dedi ceza aldı

Gaziantep Şahinbey ilçesi Aliye Ömer Battal İlköğretim Okulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni Beytullah Yayla, verdiği röportaj nedeniyle il Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından "Kınama cezası" ile cezalandırıldı.

Milli Eğitim Müdürlüğü, verdiği ceza 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. Maddesindeki "Yekili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demec vermek" hükmüne dayandırdı. Gözlerine bağ vurduğumuz hukukçular, Kanun'un, mesleğini ilgilendiren konularda kamu görevlerine açıklama yapma yasağı getirmediğini, ilgili maddede geçen "Yekili olmadığı halde" ifadesinden idari yetkinin anlaşılması

Gaziantep Şahinbey ilçesi Aliye Ömer Battal İlköğretim Okulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni Beytullah Yayla, Radikal gazetesinin 24 Ekim 2010 tarihinde Berrin Karakaş imzasıyla yayımlanan röportajı nedeniyle "Kınama cezası" ile cezalandırıldı.

Abdullah Yayla, Radikal'de yayımlanan röportajında zorunlu din eğitimi uygulamasını pedagojik açıdan doğru bulmadığını ve bu konuda Avrupa normlarının ölçü alınması gerektiğini dile getirmiş; ders işlerken, çocukların, günümüz koşullarına uygun ihtiyaçlarını, zevklerini ve yaşam koşullarını göz önüne aldığını belirtmişti.

Daha gerilere gidip örnekleri çoğaltabiliriz. Fakat yukarıda dikkatinize sunduğum üç örnek olay, bilimin eğitim öğretim sürecinden dışlandığını gösterme açısından yeterlidir sanırım. Birkaç yıl sonra bu tip olaylar muhtemelen haber değeri de taşımayacak. Bugün eğitim kurumu yöneticilerinin sağladığı ortamda filizlenen gericilik öğretmen yetiştirme, öğretim programları ve ders kitaplarıyla desteklenerek modern eğitim anlayışını tamamen kapı dışarı edecektir.

Siyasal İslamcılar, 1996'da Necmettin Erbakan'ın başbakan olduğu döneme kadar toplumu dindarlaştırma konusunda oldukça temkinliydim. Devletin dönüştürülmesini ise akıllarından bile geçirmezlerdi: Ait oldukları

cemaatlerin sınırları içinde inanışlarına uygun hayat tarzını yaşamayla yetinen bir görünüm çiziyorlardı. Toplumun geri kalanı ise Aczmen-dicilerde gördüğümüz gibi kimi aşırılıkları olağan karşılardı. Refah Partisinin hükümet kurma yeterliliğine ulaşması, hem "laik" devlet hem de onu ele geçirmeye çalışan İslamcılar açısından tam anlamıyla bir kırılma anı oldu: İslamcılar hiçbir zaman kendilerine teslim edilmeyeceğini düşündükleri devletin kontrolünü ele geçirebileceklerini fark ettiler. Kısa süreli iktidar dönemi, onların devlet denen aygıtın aslında "kağıttan kaplan" olduğunu görmelerini sağladı. 1997'de Erbakan'a verilen muhtıra ise caydırıcı olmaktan çok askerin refleksini test etmelerine yaradı. Bir süre sonra görüldü ki asker, dış konjonktüre bağımlı ve küresel güç "İlmimli İslam" projesini sahaya sürmüştür. Takım bu yeni oyuna göre kurulmalıydı ve öyle de oldu: Yaşlı ve sözünü yiyemeyecek kadar ileri laflar etmiş olanlar "mücadeleden" elenerek yeni bir takım (AKP) oluşturuldu. Takım seyirci (halk) ve büyük oranda hakem (ABD) desteğini de alarak ofansif bir oyun sergiledi.

Oyunun skorunu, siyasal İslamcılar on yıl önceki hedeflerinin ne ölçüde gerçekleştiğine bakarak görebiliriz. İlk zamanlarda hedef, imam hatip liselerinin dışındaki eğitim kurumlarının da İslamcı harekete kitle temeli yaratacak şekilde eğitim sisteminin dönüştürülmesini sağlayacak alanlar yaratmaktı. Böylece bilimin, eğitim kurumlarında bilgi üretimi ve düşünce oluşturmadaki rolüne son verilecek, o tarihlerde pek uzakta gördükleri amaçlarına hizmet eden uygulamaları yaşama geçireceklerdi. Yukarıda özetlediğimiz süreç, hedefin fazla uzakta olmadığını görmelerini sağlayınca "niyet" in açık ifadesinden çekinmemeye başladılar ve diğer dini hareketler gibi saldırıyı Evrim Kuramı üzerinden bilime yönelttiler.

İslamcı siyasetçileri en çok rahatsız eden şey ders kitaplarında evrimden söz edilmesiydi. Onlara göre Evrim Kuramı'na dayalı bilgilerin öğrencilere öğretilmesi sapıklıktı. Önce

Refah, ardından Saadet Partisi ve AKP’de siyaset yapan milletvekilleri bu konuda dönemin Milli Eğitim Bakanına çok sayıda soru önergesi verdiler. Önergelerinde Darwin ve Evrim Kuramı’nın ders kitaplarından çıkarılmasını isterken aynı zamanda yerine konacak yeni “kuramı” da öneriyorlardı. Evrim Kuramı bilimsel değildi, kimilerinin Bilinçli Tasarım dediği Yaratılışçılık, evrimin yerini almalıydı! Bu konuda en çok “mücadele” vermiş üç milletvekilinin verdiği çok sayıda önergeden birer örnek şöyle:

Prof. Dr. Ali Gören (SP Adana Milletvekili - 21 Aralık 2000):

Milli Eğitim Temel Kanunu’na göre çağın gereklerine ve yeni gelişmelere uygun olarak değiştirilmesi ve revize edilmesi gereken Milli Eğitim Müfredatında; son yollarda bilim dünyasında çok geniş kabul gören “Intelligent Design” (Bilinçli Tasarım) görüşünün detaylı bir şekilde yer alması gerekmez mi?

Lütfi Yalman (SP Konya Milletvekili):

“...Darvin’in ‘Evrim Teorisi” ne zaman müfredattan çıkartılarak bilim dışı ilan edilecektir?

Musa Uzunkaya (AKP Samsun Milletvekili - 28 Şubat 2001):

Darvin’in Evrim Teorisi milli değerlere düşmanlığın temel dayanağıdır.

... Darwinist düşünce ve bu sapık teori kendileri dışındaki tüm ırk ve devletleri ve bir anlamda da Aziz Türk Devletini ve Milletini hedef almıştır. Bu itibarla, Bakanlığınızın;

1. Şanlı bir tarihe sahip Türk milletini yok etmeyi kendisine hedef etmiş Darwinist ideolojinin ülkemizde bir kültür olarak yerleşmesinin ciddi tehdit ve tehlike teşkil ettiğini kabul ediyor, bu tehlikeyi gidermek için her hangi bir önlem almayı düşünüyor musunuz?”

2. Evrim Teorisini bilimsel dayanak olarak alan ve Darwinizme itibar eden

her hangi bir gençten ülkesine, milletine, bayrağına dinine ve devletine bağlı olması beklenebilir mi?”

Bu önergeleri verenler, 2002 seçimlerinde iktidar oldular. Önerilerinin üstüne yatmaları beklenemezdi! Kısa sürede “yeni ve moda kavramlarla” süslenmiş tanıtım kampanyaları eşliğinde kapsamlı bir şekilde müfredat değişikliğine gidildi. Eğitim sisteminin diğer bileşenleri de tasarlanan insan tipini üretmek üzere biçimlendirildi. Sürecin bilim aleyhine nasıl tersyüz edildiğini biliyoruz. Bu tersine dönüş, başladığı yerde yani parlamentoda da yankı buldu: Bu kez CHP milletvekilleri, Evrim Kuramı’nın dışlandığı ders kitaplarında evrim karşıtı görüşlere yer verilmesini soru önergelelerine konu yapmak durumunda kaldılar:

Osman Coşkunoglu

(CHP Uşak Milletvekili - 10 Nisan 2006)

Dünyanın en saygın bilim dergilerinden Secience’da yeni yayımlanan bir araştırma, Evrim Kuramı’na karşı olanların iddialarını çürüten ve Evrim Kuramı’nı doğrular nitelikte. Yeni, güçlü ve önemli bilimsel gelişme ışığında:

1.MEB’in ders kitaplarında ne gibi değişiklikler yapılacak?

2.Bilimsel desteği olmayan “yaratılış” (akıllı tasarım) iddiası MEB ders kitaplarında hâlâ yer alacak mı?

3.Evrin Kuramı’nın büyük ölçüde doğrulandığı MEB ders kitaplarında belirtilecek mi?

Yakup Kepenek

(CHP Ankara Milletvekili - 16 Ekim 2006)

Evrin Kuramı’nın bilimsel geçerliliği yeni buluşlarla her gün yeniden kanıtlandığı ve bu kuramın değişik bilim dallarında kullanımının yaygınlaştığı bilinmektedir.

Evrin Kuramı konusunda yer alan açıklamalar, Bakanlığınız tarafından 2005 yılında 8. sınıf fen bilgisi kitaplarından çıkarıldı.

Aynı tutumun bu yıl da sürdüğü görülmektedir.

Bu uygulama konusunda:

1.Ders kitaplarında evrim karşıtı kuramların anlatılması sağlanırken evrim kuramının anlatılmaması bilimsellikten uzak bir tutum değil midir?

2.Milli eğitim Bakanlığının çocuklarımızı ve gençlerimizi çağdaş bilimsel gelişmelerden uzak tutmasının nedenleri nelerdir?

3.Bakanlığın bu yanlış ve bilim dışı uygulamasını ne zaman düzeltmeyi düşünüyorsunuz?

Mustafa Gazalcı

(CHP Denizli Milletvekili - 6 Mart 2006)

1.5 Mart 2005 tarihinde Adana’da

“Evrin Kuramı’nın henüz ispatlanmadığı, bu yüzden çocuklara tek başına okutulamayacağı, dünyada da böyle olduğu” yolunda bir açıklama yaptınız. Bu yaklaşım bilimsel olarak doğru mudur? Sözüünü ettiğiniz ülkeler hangileridir?

*

Yazıyı, Selçuk Üniversitesinden bir öğretim üyesinin, kadının giyimi ile tahrik unsuru olduğu değerlendirmesini yorumlayarak bağlamak üzereydim ki Ankara’da bir market, içki satılan standı “müşterilerin görebileceği yerde” bahanesiyle polis baskınına uğradı. Bir gün sonra da Antalya’da denize karşı bira içen iki kişiye “sarhoş” oldukları gerekçesiyle para cezası kesildiği haberi geldi. Polis, otomobil kullanmaya bile engel sayılmayan 0.22 promil alkolü sarhoş olmak için yeterli görmüştü. Haberin devamında, aynı polis ekibinin, Kaleiçi semtindeki bir tiyatronun 20 seyircisine daha alkol testi yaptığı yer alıyordu. Şimdi bütün bunlardan hangi sonucu çıkaracağız: Kapitalizmin, üstlendiği rol karşılığı hoş gördüğü İslamcı hükümetin aşırılıklardan mı sayacağız yoksa post totaliterizmin toplumu dinle terbiye etme girişimlerinden biri mi?